

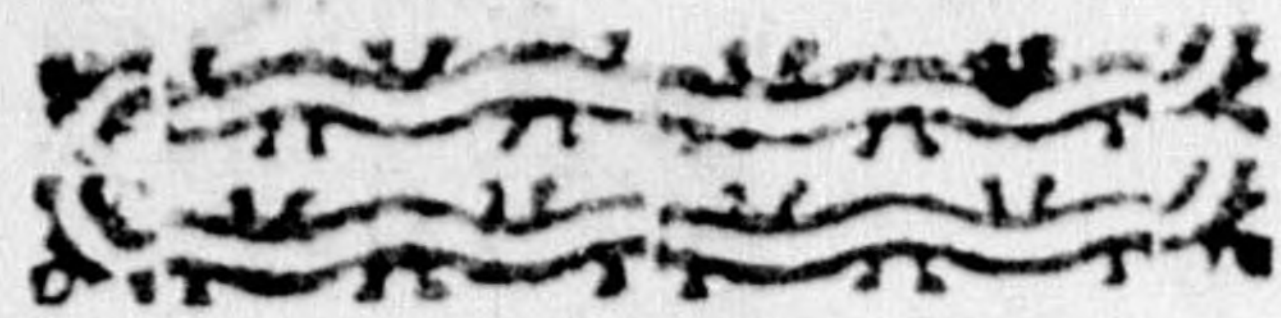
A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBÖL Pénteken 22. Aprilisben 1791.

B É T S.

Ma, u. m. Tsötörtökön már reggeli 7 órakor, a' N. M. K. Testörzö - Sereg, a' F. Udvari Isteni tiszteletre bé-jött vala az Udvarba, és az ezen alkalmatossággal esni szokott F. Udvari Ceremoniák, és az Udvari Isteni tisztelet végben menének. — Ugyan ma, reggeli 9 órakor, a' szokás lizerint, meg-némulának a' Bétsi harangok — és a' koz-nép' gyökeres vélekedése lizerint ezeknek hangjok Romaba indúla, a' honnan Szombaton reggeli 9 orakor várjuk vissz-
lza; — — —

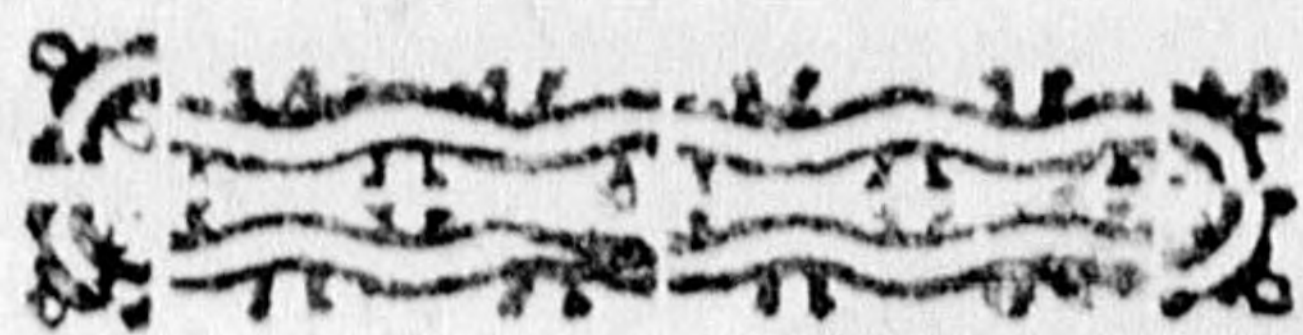
— — — Egy Bétsi mosdatlanak füleekben sűgdosva járó hir, mellyet mi tsupa költeménynek lenni remellünk, annyira rezkedteti uj-jaink között levő iró-pénnankat, hogy ezen költött,
I i leg-

leg-alább bizonytalan hirnek le-írására elégtelenek lévén, így kiáltunk-fel: Uram! ezen titkos szomorú hirt engedd költeménynek maradni! — Azonban meg-hólt a' Frantzia Nemzetnek 2 fényesebb tüköre *Versénes*, *Mirábó*; meg-hólt a' Nagy *Fridrik*, meg-hólt az ennél-is sokkal nagyobb *Joséf* — meg-hólt az Auszriai Ház ellenségeinek leg-keményebb ostroma *Laudon*; meg-hóltak és meg-halnak mindazok, valakik születtek; csak azon különbséggel, hogy edgyik az emberi Nemzetnek nagyobb, a' másik kisebb kárával; edgyik kisebb, a' másik nagyobb hasznával szokott ki-útozni a' *Nap* és *Hóld* Országából. — Midőn ama csak nem egész Európában leg-nevezetesebb Frantzia fő Minister *Versénes* (kiről a' tartatik, hogy 30 esztendőktől fogva esett minden Europai nevezetesebb változásoknak ő vetett volna fundamentomat) meg-hólt; gyászol vala a' Frantzia Nemzet, és minden-felé azt beszél-lik vala: hogy sok Országoknak eszét temettette el magával. — Midőn most a' Nemzeti-gyűlésnek ugy nevezett Feje, *Mirábo* meg-hólt, gyászba öltözött *Páris*, és azon a' napon minden muzsikák és mulattságok meg-valának tiltva. Sőt az *Antin* utzája, melyben *Mirábó* meg-hólt, az ő nevével *Mirábó* utzájának neveztetett. 's. t. Nem tsuda; mert sok függ egy embernek életétől, vagy halálától. Sokszor egy embernek élete sok 100-ezer embereknek tartya életét, ellenben halála Országoknak halála; valamint meg-forditva. — Meg-halni nem ujjság! — éltesse az Isten az Országok fejeit, és öfzlopait! —

Ollyan hangal érkeztenek közelebbről Bétsbe a' hirek, hogy a' Nápolyi Király, a' Fő Hertzegek 's minden Udvari Tisztek, nem különben H. *Auersperg* Adám, Gr. *Zitsy* István Hitefsével edgyütt, mind a' Felséges Fejek' kisirőji, *Velentzében* egy különös mulattságos Vendégségben mind Magyar köntösben jelentenek-meg; sőt még ezen nevezetes alkalmatosságra, az ő Felségek' számokra pompáson fel-ékesített hajókat evező Legények-is Magyar

kön-

köntösbe valának öltöztetve azért, hogy ezzel ezen Felséges Vendégeknek kedveket nyerhessék. — A' múlt Szeredára váratik vala a' *Nápolyi Felség Romába* — Felséges Urunknak pedig mostani hol létéről, mi leg-alább, semmit sem tudunk. — A' mi Felséges Afzszonyunk, Koronánk Örökösse *Ferentz* fő Hertzeg és az egész Es Udvar kívánt egészségben vagyon külömben, tsak ama szeretetre méltó *Amália* Fő Hertzeg Afzszony fekszik himlőben.

Egy ezen hónapnak 16-dikán költ Kegyelmes Rendelése szerint ő Felségének a' Külső-orzági Nádméznek bé-hozása, és az azzal való Kereskedés 1-ső Juniustól fogva megint szabad lesz, a' hajdon szokásban volt fizetése mellett. Ezen a' Bétsi Közönség nem kevelset örvend, mivel, nem tsak az, hogy a' mostani Nádméznek több a' méze, mint a' méze, hanem a' Külső-orzági Nádméznél sokkal drágábban, az az 51 kron fizettetik fontja, holott eddig majd tsak fél ennyi árron vásároltatik vala a' leg-jobb Nádméz. — — A' Bétsi ugy nevezett Politziát méltóztatik ő Felsége egész-szen más lábra állítani. — Ennekutánna minden külső Városbéli uttzákban egy egy erre rendeltett háza lesz a' Politziának, mely tsak azon uttzában eső történetekre fog vigyázni, és kötelessége lesz tsak leg-kisebb tsalárdságot vagy bünt is az Ország Törvény-székén fel-adni, mely alatt fog lenni ezután a' Politzia, és 500 Személyekkel fog nevedkedni. — Az egész Birodalomban szemmel élő titkosabb Politzia-is kétség kívül jobb lábra fog állani. — A' Bétsi Mézárosoknak mind eddig ő Felsége vásároltatott Mézárszékre való Barmot az egész háború alatt, hogy a' Marha-húsnak árra rend-kivül drága ne legyen; melly kegyelmessége ő Felségének ezen 3 esztendő alatt egy néhány milliókban mondatik kerülnök lenni; már most ugy értjük, hogy ő Felsége ezen Marha vásárról lemondván, a' Mézárosok' magok erizényekre bizatik. — Bétsben az a' hire, hogy Lengyel Ország Auszriai

oltalmat keresne — kap minden-felé mint a' vízbe haló. — Tellyesek minden Ujjság Levelek a' háborus és békecséges környüllásokkal; de minthogy, ha az egész Világ értelmét ide irjuk is, semmi meghatározott igazságot nem irhatunk, jobb hogy halgassunk, mintsem más maszlagos fejek után önként álmadazzunk, 's nyilván hazudjunk. Rövid idő alatt bizonyost hallunk. — Az igaz, hogy Konstantinápolyban Pestis vagyon, és hogy a' Portának állopotja nem a' leg-jobb farkon áll. — Azt olvasuk a' *Boszniából* jött Levelekből, hogy itt az Ó hitű Popáknak öztönezésekből mindenütt különös Isteni tiszteletek és áhittatóságok tartotnak a' Török Birodalambéli Görög Keresztények által azért, hogy az Isten a' Muszkát segittse, és őket a' Török járom alól szabadittsa. A' hol szabadittójának esmeri a' föld népe Ura ellenségét, és ohajtva várja annak érkezését, könnyü ott hadakozni. — Valamit még eddig a' hadakozásról és békecségről ezen esztendőben irtanak, mind tsak Krapulás fő gözelgése; azért jobb, hogy halgassunk, 's várjunk időtől, nem meszse vagyon. — Így mikor a' bizonytalan háborus és békecséges tudostásokról panaszkodnánk, egy sebes Muszka Kurir érkezék tegnap reggeli 8 órakor Bétsbe, a' mi Udvarunknál lévő Muszka Követ H. *Gallitzin*hoz, ki azt a' tsalhatatlan hirt hozá nekünk, hogy Aprilisnek 5-dikén a' Muszkák nem meszse *Sumlyo*hoz rá-ütvén az ott fekvő Török Sergekre, ezekből 3000-et leaprították, 2000 nél többet el-fogának minden Vezéreikkel edgyütt; a' többit nyakra före szélesítvén el, 100 aprobb 's nagyobb hajókat, ágyukot 's más hadi-készületeket prédának nyerének. Már ezen hir tudjuk, hogy igaz és nem költemény, melyet minden környüllásaival fogunk Erd. Olvasóinkal közleni, mihelyt az Udvari Levelek által közönségessé tétetnek — Jó Reggelt *Szisztov*! — ezen, még véres fegyverét is jól meg nem töröltt Muszka Tábor nints 3 mértföldnyire a' háta-megett *Szisztov*nak! A' gonosz Anglusok, az álmas Hollándusok és az ezer folytélyú Pruszszusok, a' segittség eránt addig

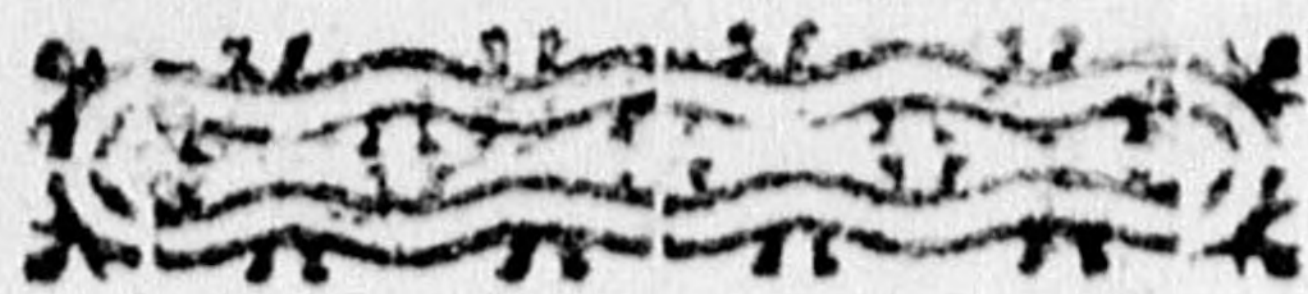
delibernak, hogy oda *Saguntum! Executiot peragat*
a' Mulzka. — Többet hallunk minden órán.

Füred 11-dik *April*. — Tettes Ns. *Zala Vár-*
megyének, az Ország Gyülésére botsátott Követjei,
Japprai Spissich János Vice Ispány, és *Sárdi Som-*
sich Lázár K. Tanátsos Urak, a' Diétának el-múlt-
tával haza érkeztén, az említett Nemes Megyének,
ezen folyó esztendőben *April*. 5-dik napján tartá-
tott Köz-Gyülekezetében, a' Tettes Karoknak és
Rendeknek tellyes meg-elégedésekkel, meg-tették
Követi jelentéseket, 's számot adtak Követtségekről.
A' Mlságos Gróf Fő Ispány *Althan János* Ur, el-
més Orátzioval kezdette-el a' Gyülést, és ilyen
formán szollította-meg az egybe gyült Rendeket:

Tekintetes Karok és Rendek!

Noha valahányszor ezen Kormányozásom alá
bizatott Nemes Megye' gyülekezetében jelen lenni
szerentséltetem, mindannyiszor több mind közönsé-
ges örömmel vigasztaltatom: de e' mái napon még-
is kétszeres, sőt tellyeséggel meg-tetézett öröm il-
leti szívemet; midőn azon két érdemes Tagjait Ne-
mes Megyénknek, kiket ennek-előtte 10 hónapok-
kal edgyes akarattal választván, mint Követeket,
Országunk Gyülésére botsátottunk, most onnan lett
viszsa térésekkel, ismét Köz-társaságunkban tisz-
teljük, és őket tizedfél hónapokig tartott Országunk
Gyülésének ditső ki-meneteléről majd-majd szolla-
ni halljuk.

De nem leszek talám terhekre a' Tettes Karok-
nak és Rendeknek, ha várakozásokat kis-korig
függőben tartom: miglen egy két szóval előre ki-
magyarázhatom azt az érzékenységgel tellyes meg-
vigasztalódásomat, mellyet egész a' meg-elégedésig
találok abban: hogy minekutánna olly kétséges
szorgalmatossággal törekedtünk zür-zavarba kevert
állapotunknak jobb lábra állittására, sőt a' magunk
közt való meg hasonlás közt-is, sohajtottuk, fene-
kéből fel-dúlt tős-gyökeres Törvényink' rendbe sze-
dését; egy olly igazság-szerető 's Kegyes Királyt
koronáztak Hazánk' egybe-gyült Rendjei Vezérünk-
nek, a' ki a' régtől fogva önnön köztünk uralkodó

vizszálokodásokat, ujjonnan szabott béke-séges Törvény-nyel meg-határozta; — a' ki farkalatosabb Törvényeinknek meg-erősítésével, és a' mint még eddig tapasztaltuk, tökéletes meg-tartásával-is, maga' igazság-szeretetéhez vonzó Jobbágyi bizodal-munkat (mely minden várható bóldogságunknak kút-feje) egész-szen meg-nyerte. És ámbár minden bé-nyujtott kívánságunknak helyt nem adott-is, de leg-alább a' még orvosolatlan maradott panaszink, 's tsorbú-lást szenvedő Törvényink' ki-igazítására-is, az azokban munkálkodó Országos Deputátzioknak ki-rendelésével, egy olly módot adott kezünkre, melly szerint kétséges várakozásunknak bóldog ki-menetelét, tovább is reménylhetjük. Egy szóval, a' ki két izbéli közinkbe lett maga meg-alázásával elég jeleit adta, Nemzetünkhöz vonzó azon szere-tetének: hogy nem Királyi hatalommal akar fejün-kön uralkodni, hanem inkább Atyai kegyességgel kíván kezünknél fogva igazságunkba vezér-teni Val-lyon tehát helytelen öröm-é ez? mikor illy ke-gyes és igazság szerető Király kedvell bennünket; — vagy gyümöltstelen Ország' Gyülése-é ez? a' melly illy hasznos végzésekkel ditsőiti ki-menetelét.

Hogy pedig ezen ohajtott bóldogságunkat el-ér-hettük, leg-nagyobb részben (a' mint ezt a' Köz-tudománnyal bizonyíthatom) Királyi Fő Hertzeg *Ferentz*, Magyar Ország' Koronájának-is első Örö-kös Fő Hertzegének köszönhetjük: a' ki olly haj-landó szeretettel kedvelli Magyar Nemzetünket, mellyet köztünk több izbéli léttével meg-ismért; hogy nem tsak, a' magánosan hozzá folyamodók-nak nagy Pártfogója, hanem ezen Ország' Gyülé-se alkalmatosságával Nemzetünk' Köz-ügyében-is, Király ő Felsége 's Atyai Kegyessége előtt, leg-te-hetősebb szószóllónk volt: sőt hogy mind annyi je-leit adta a' Nemzetünkhöz vonzó érzékeny szere-tetének, különös örömmel fogadta hozzája lett fol-lyamodásunkat, 's tellyesítette-is közbenjárására bi-zott könyörgésünket. Nem kevésé öregbiti tehát az-is örömünket, hogy annak kegyes Pártfogása mel-

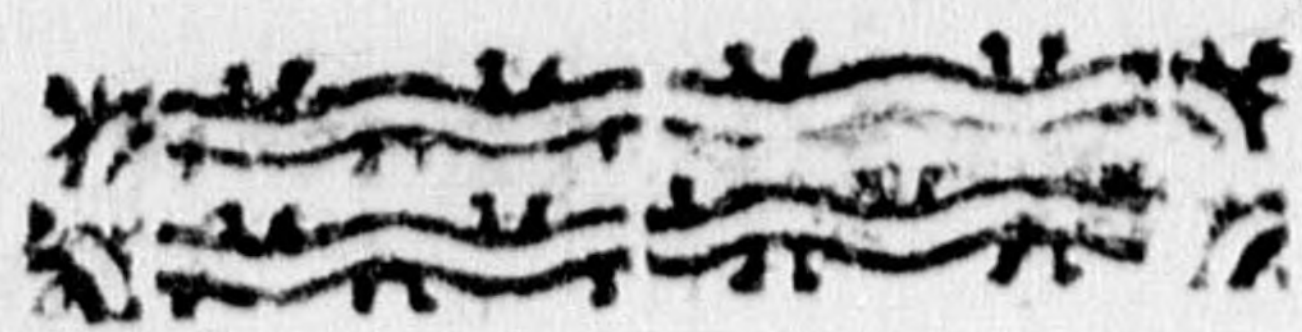

lett lehattunk most boldogokká, a' kinek kegyességétől reménylhetjük utobbi tökéletes boldogulásunkat.

En ugyan, (hogy az időnek csak kevés halasztásával is ne hibázzunk) fellyebb tisztelt ő Hertzegségének, azon fő okból megtettem már személybéli alázatos Udvarlásomat, hogy ezen Nemzetünkhöz viselt kegyességéért, mind magam' mind ezen Nemes Megye' nevében, néki háláadó köszönetet mondhattam. — Nem kételkedem abban, hogy a' Tettes Státusok és Rendek is, mig ezen Közgyűlekezetünkből, ő Hertzegségéhez botsátandó és hasonló köszönet mondásokkal tellyes Levelekben háláadó jeleit fogjuk adni, továbbá-is benne helyhezteszt tökéletes bizodalunknak.

Hasonlóképpen Gróf *Pálfi* Károly Udvari Fő Cancellárius, és Gróf *Zichy* Károly Ország-Birája ő Excellentiájoknak is, megköszöntem mind magam, mind a' Ns. Vármegyének nevében, a' Fejedelem, és az Ország közt tett sok rendbéli igen hasznos magok közbevetését, és Hazájok' igaz szeretetét; melynek olly nyilvánoságos jelét adták, midőn mindenike készebb vólt Fő-hivataljától megválni; mintsem azt a' Haza sérelmével tovább viselni. Kérem tehát arra-is a' Tettes Státusokat és Rendeket, hogy ne kétségeskedjenek semmit, Hazánk' ezen két nagy Oszlopit-is, köszönő Levelekkel, Nemzetünk' állandó szeretetére 's gyámolítására továbbra-is lekötelezni.

A' nagy öröm nem engedi, hogy mind ezek közt ne szóljak, kebelünkbe vissza érkezett Követeinknek ezen Ország Gyűlésén szerzett Érdemeikről-is, és ámbár órákat tölthetnék dicséreteiknek előszámlálásában; csak arról emlékezem egy-néhány szóval: hogy az egész Ország-Gyűlése elfolyása alatt, alig tartatott, akár az előjárók közt való magános tanátskozás, akár pedig Országos Deputazio, mellyben Ns Megyénknek ezen érdemes Követjei, egyike, vagy sokszor mindenike-is hasznos Tudományú tanáts adásokkal, 's gyakran tollaikkal

kal is ne fáradoztak volna. Felséges Királyunkhoz Királynénkhöz sem küldetett egy nevezetesebb Követség is, mellyben ezen Megyebéli Követeink is meg ne érdemlették volna Nemzetünk' köz-bizodalmat. Végtére pedig azzal ditsõitették meg Ns Megyénknek emlékezetét, hogy (a' mi, más Ns Megyék' részérõl nem történt) õk mind a' ketten a' jövõ Országos Deputátzióra ki-rendeltettek. Érdeemes tehát, hogy szabad Nemzetünk' békéséges maradásaért tett, 's (a' mit önnön tapasztalásommal bizonyithatok) minden tehetségekbõl fel-áldozott fáradozásokat, 's Nemes Megyénk szép hire' neve' fenn tartásával együtt járó hasznos munkálkodásokat meg-ismervén, nekik háláadó szivvel meg-köszönjük.

Ezen Orátzióját a' Fõ Ispány Ur õ Nagyságának, közönséges helybe hagyást, 's köszönetet jelentõ örvendõ zúggás követte. — Tsak hamar felkölt helyébõl a' két Követ, és *Spissich* Ur elkezdte mondását (a' mint akkori beteges ereje engedte) hangosan, és elég érthetõen, nyomos és igen érzékeny Magyarsággal, 's mind kettõjük nevében a' jelentést meg-tette, és az egész Ország-Gyûlése' folyamatját velõsen ugy le-irta nyóltz vagy kilentz Levélben, hogy méltán az egész Nms Megye köz akarattal ki-kérte 's kívánta, hogy ki-nyomtatódjon. Én is tehát a' Kurirnak akkor egy nyomtatvánnyal szolgállok; most folytatom az örömet, a' Megyének a' Követekkel lett tellyes megelégedését, és a' háláadó köszönet mondást. Felkölt tudni illik utoljára az öszve gyült Rendek nevében a' Subst. Vice Ispány Ur. és ilyen rövid Orátziót mondott:

Mlságos Fõ Ispány Ur! Tettes Ns Vármegye!
 — Ugy láttzanak meg-egyezni ezen Megyebéli Nemes Tagoknak sziveik, hogy a' mint az Ord. Vice Ispány Ur által elbeszéltetett Ország-Gyûlése' szép ki-menetelének örvendenek; ugy Mlsgos Fõ Ispány Urunk' bölts beszédjének bé-rekesztését igen méltónak itélik. — Imerem én a' mi Követeinknek,
 mint

mint Ns Atyánkfijainak 's Barátinknak Nemes hajlandóságait; Tudják ezek a' jó Urak, mivel tartoznak a' Tagok a' Köz-társaságnak; tudják, hogy senki sem tehet annyit a' Haza hasznára, hogy még többel ne tartozna: és így hiv szolgálatjokért nagy köszöneteket nem-is várnak. Tőlünk ellenben igen illendő, hogy szolgálatjokat mindnyájan örök emlékezetben tartsuk, és ez lészén édes jutalom, 's illendő elég-tétel. — Isten éltesse, és segittse többekre! — Erre mindnyájan azt feleltük: Isten éltesse segittse többekre.

Kedves Barátom! — Itten Nemes Kolos Vármegyében *Sepréten* történt a' múlt Héten egy rendes *Casus*, mellyet néked (vélekedésem szerint nem ok nélkül foglalván, és nem érdemetlenül a' Helyet Ujságaid rendében) meg-irni helyyesnek láttam. Egy Oláh Nemes ember ki-megyén a' Határra egy Erdő helyre, az holott már az előtt más azon Nyilból biró Birtokosak, mint osztatlan Helyben bontattak vólt-fel, hogy ő-is egy Darabat fel-bontson, 's bé-veessen Tavalz Gabonával. (Ezt nevezem *A-nak*) észre veszi *B.* 's reá küld *A-ra* két Alsélsort, egy Instructioval, 's prætendálván az Instructiojába: hogy *A.* tsak Zállagas azon Birodalomban, az örökösök, 's azok között a' *B-nek*-is præjudiciumára a' fel-rontott földet bé-vetni ne mérészelje, *A.* a' Prohibitioval nem gondol, hanem két Fijával, 's két Cselédjével más nap ki-megy a' Földhez, bé-veti, 's boronáltattya. Fel-vélzen *B.* vagy négy embert maga mellé, reá megyén *A-ra*, és a' Földből ki-vernü próbállya. De *A.* jó erőben lévén *B-nek* ellent áll, sőt meg-is taszigállya. Szóbeli czivodásra megyén a' dolog, 's mig e' folya, a' föld boronálásának vége lészén. Fel-készül *A.* 's haza indul. *B.*-is megyén vélek haza-felé, 's az úton *B.* fel-ül az *A.* szekere, azon bé-is megyén a' Faluba, bé-érkeztvén kiáltozni kezdé *B.* hogy ötet *A.* a' Controversiás helyen el-rabolta; 's mint Rabot ugy tette-fel a' szekere. *A.* tsak el-hál rajta, 's ő-is tagadásra vélzi a' dolgot, 's declá-
rálja

rálja előll hátúl mindeneknek, hogy ő sem el nem rabolta, sem most rabjának nem esméri, hanem önként ült-fel szekere, 's ő is mint betsülletes ember meg szenvedte. Illy forma Disputátziok között *A*-nak a' Kapuja eleibe érkeztek, meg gondolkodik *A*. 's az ökreit a' szekér előll a' Kapu előtt kifogatta, 's a' szekeret az utzába künn hagyta, *B*. a' szekeren az utzába maradott 's ott ült, megúnván pedig ott ülni két Alsessor által admonéaltattya *A*-t, hogy vagy harmad nap alatt reá mint rabjára Törvényt láttassan, vagy Magistrátus Kezébe adja, vagy Kezelségen botsássa-el. *A*. ezen admonitiora ismét azt feleli, hogy ő rabjának nem esméri, nem is tartoztattya, mennyen a' mely felelét teszi. Ezután *A*. ki-ment *B* hez 's mondja nékie: Uram! szálj-le a' szekere-ről 's meny dolgozdra, mert én majd Trágyát hordatak a' szekere-men 's meg-motskosodal a' Trágrától, de *B*. ezen ijesztéssel sem gondolt; oda érkezik egy furtsa gondolatú ember, a' kit *B*. jó emberének gondolt, 's kérdi *B*. tölle: Barátom mit tévő légyek, hogy a' Processusamat előre el ne rontsam. Ez *B*-nek azt commendállya: Hivásd öszve két három embere-det, kezd vonatni magadat a' szekeren magad Háza-felé, majd *A*. a' szekeret nem hadja, elődbe áll, 's akkor szálj le a' szekérről, olly protestatio mellett: hogy imhol recognoscállya, hogy rabja vagyok, mert haza menő útamban előmbe állott. Tettzett ezen Tanáts *B*-nek, 's öszve kiáltván embereit, a' szekeret, 's magát-is azon vonatni kezdi, *A*. utánna 's meg-állittya. De *B*. ekkor sem száll le a' szekérről, azonban az *A*. Fijai meg-ragadják előbb a' két hátulsó, az után a' két első Kerekeket, Lötseket, 's ki-rántván, bé-vetik a' magok Felkekre, az utánn a' szekér' edgyik lajtorjáját is le-rántják azt-is a' kerekek utánn hányják, a' más lajtorjához bajosabb vólt jutni, mert azonn *B*. ült, jó móddal meg is ragadta vólt, mit tégyenek hát az *A*. Fijai? mert *B*-hez tellyességgel nyúl-ni nem akartak. Meg-ragadják ketten hárman a'

laj-

lajtorját, 's B-ét le-rázzák rólla, e' szerint B. tsak a' szekér fenekén maradott, ez után ismét is B-ét le-fordittyák 's a' földön hadják. Így végre B. meg-útván a' porba heverni, el-ment haza, 's vége lé-ve a' raboskodásának, mellybe magát erővel ki-vánta elegyíteni. — Látod kedves Barátom, hogy kiván némely ember kereskedni. Ezen B-nek pedig nem első dolga ez, mert még illyen kötele-dő indulattal hevert egy szekeren háromszor 24 órá-ig, 's meg-unván a' szekeren ülni, végre el-ment minden nyereség nélkül, meg-érdemli, hogy ha e-gyébként nem büntetődik, illyen mást meg-kárasít-tani kívánó szándéka, a' Te általad mind felé ki-hireltetése által meg-szégyenlje magát, 's veszedel-mes gondolatait jobbittsa meg. — *Meg-jegyzés.* Kár vólt B-re ganélyt nem hányatni, és vele Kukuritzza földet nem trágyázni.

Gömör Vármegyének egy ö Felségéhez küldött Le-vele, melly nyomtatásban illyen homlok-irással hoz-zánk küldött : — Sanis. Principiis. Addicti. Ci-ves. Zagrabienses. Reimprimi. Curarunt. 1791.

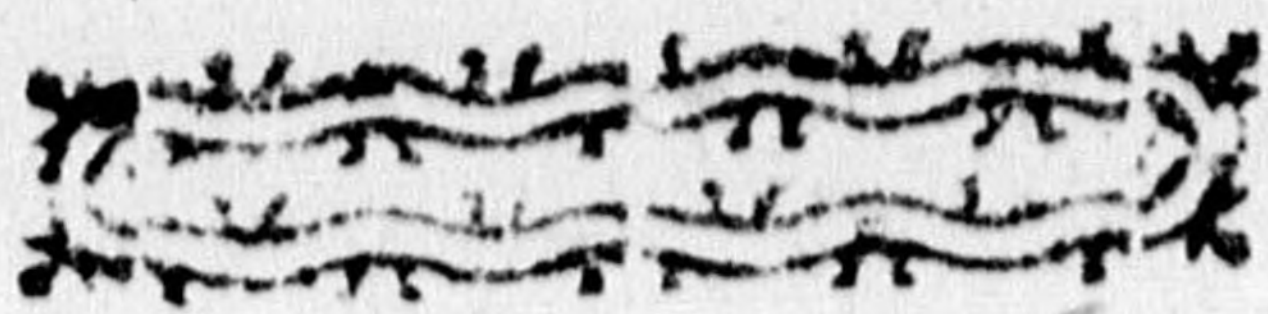
Augustissime Imperator & Rex Apostolice !

Augustanæ, & Helveticæ Confessionibus addicti Concives Gremii nostri amice nos orarunt: ut inarticulationem in re Religionis editæ Majestatis Vestræ Sacratissimæ Resolutionis ab eadem Majestate Vestra precibus nostris etiam sollicitaremus.

Eo proniores ibamus, in Concivium, Fratrum-que nostrorum vota; quo sensibiliore cum averfatione opaca illa tempora, quibus Religioni humano etiam crebrius litabatur sanguine, tristi recolimus recordatione. Eo proniores ibamus, quo de postulati Fratrum Justitia certius convinceremur. Enimvero

Adfunt Concivibus nostris præsidia:

1. mo In pacificationibus, Pactis Bilateralibus, lege publica & Regiis Diplomatum: adfunt
2. do In lege Christi, & Apostolorum: adfunt

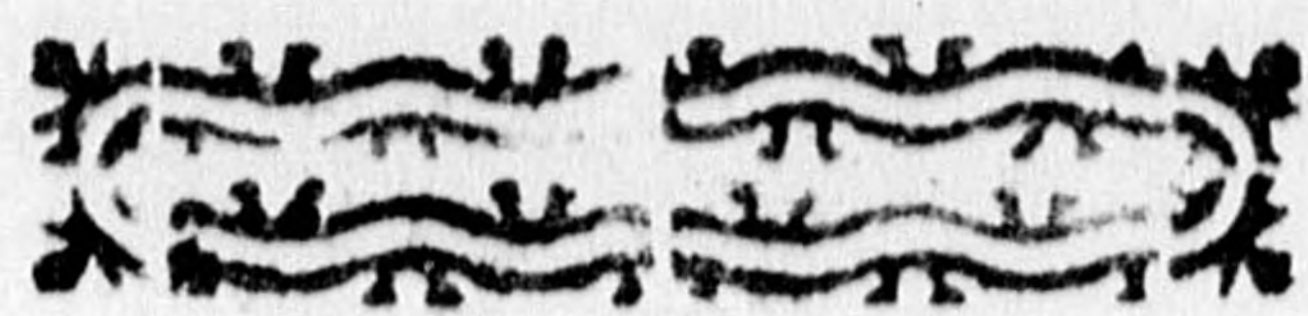

3-tio In lege Naturæ, & æquitate, atque
 4-to In ratione Status publici. Enimvero, ad
 I-mum Pacificationes Viennensis, & Lincensis,
 Leges item annorum 1608. ac 1647 nec non Diplo-
 mata annorum 1622. 1638. 1659. eam, quam Ca-
 tholici sibi permitti cupiunt, tribunt Evangelicis Re-
 ligionis Libertatem. Et quia præfidiis his Catholi-
 ca quoque Religio inniteretur: concussis fulcris hæc
 etiam pari fato Juri fortioris omnino exponi debe-
 ret. Quod

Siquidem ratio Status non admittat, siquidem
 item Pacificationes, Jure Gentium, inviolabiles es-
 sent; sed & fides Publica servari deberet, Diploma-
 ta denique Regia instar aranearum telæ, convelli
 nequirent, Leges verbo, omnibus Civium propitias
 esse conveniret; confit: abolitis mediis temporis de-
 rogatoriis constitutionibus, qua parti alteri officere
 nequeuntibus, læsa Evangelicorum Jura, novis Le-
 gibus constabilienda esse. Alioquin ad

II-dum Salvator, & Apostoli omnem Religio-
 nem tolerandam: Errantes docendo, & suadendo,
 non imperando reducendos, obfirmatos, & errare
 volentes, fatis suis permittendos docuerunt, dogma-
 que hoc exemplo suo, pulveribus calceamentorum
 decussis, pertinaces relinquendo, probaverunt. Spi-
 ritui consequenter Christi, et Apostolorum doctrinæ,
 & indoli Religionis Christianæ adversum est: secus
 ac fortior vellet cogitantes, Legum communionem
 exuere velle. Fides est donum Dei: respuens arma-
 ta argumenta! Quid? quod ad

III-tium Liberum sit, per Naturam, eam co-
 lendi Numinis viam inire, quam conscientia cujus-
 vis securiorem dictaverit. Et cum electa via a con-
 victione pendeat; convictio vero, partus sit Ratio-
 nis, Rationi denique convincenti reluctari nefas es-
 set; videre est: nisi conscientia vis inferri tentetur,
 et si item alias, ad ejurandam rationem (veneran-
 dam illam Dei Imaginem) compelli cogitetur, mo-
 dum colendi Dei cuiuslibet liberum relinquendum esse.

Arbiter Conscientiarum ille est, qui una rerum, cordiumque scrutator, & Judex est. Dominium in animas cum nulla Terrestrium Potestatum Deus, qua sibi proprium, divisit. Religio adeo (nisi Statui periculosis Articulis polluta sit) omnis conscientiae cujusvis relinquenda, & melior non tam pœnis extorquenda, quam argumentis persuadendo est. Omnes Cicerone Teste Religione moventur, & Deos Patrios, quos a Majoribus acceperant, colendos sibi diligenter, & retinendos arbitrantur. Bene? an secus? Dei erit judicium; scilicet

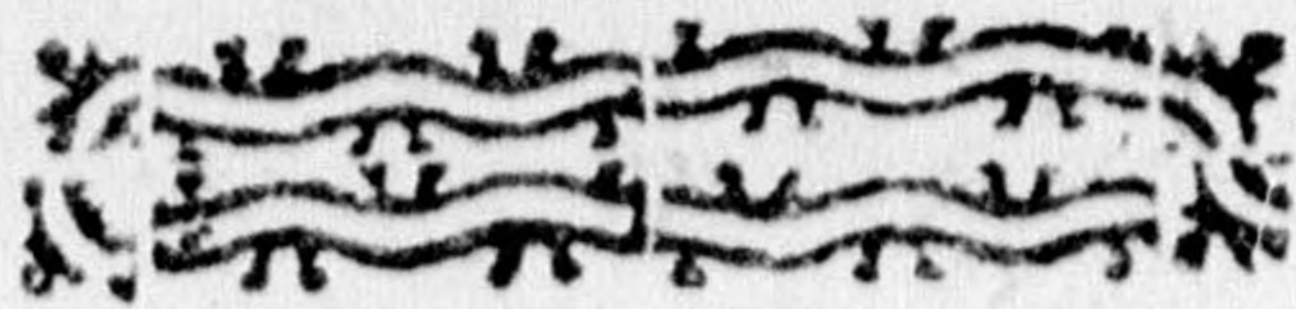
Coactus æque, ac cogens modum suum pro optimo habet. Hominem homini ad Tribunal conscientiae suae trahendi nullum Jus est. Ad definiendum itaque problema Judice opus est. Judex præter DEUM nemo constitui potest. Homo certe non: tum quia imperio in animam alterius caret, tum quia admissio imperio isthoc, jus illud imperii esset reciprorum, & convertibile, consequenter controversia, jure pugni sopienda. Vera credens æque non recte enim id ipsum futurum esset in quæstione, quod adduceretur pro ratione. Denique nec id, quis potest credere, quod ipse vult; qua ratione ergo crediderit, quod alter credi vult?

In hoc nexu, ejusdem originis, & sanguinis Cives Statui utiles non ob aliam culpam, quam quod secus sentiant, premere, persequi, Jureque Civitatis exuere velle Naturæ adversum, & æquitati ipsi revera inimicum est.

Si causa differentium Cogitationum Juribus Civitatis carendum erit: Civitas Hungara in principio Idolis serviens priscae Religionis cultoribus Jure optimo propria esse deberet. At uti ejurato Idolorum cultu Christo initiati Majores ob mutatas cogitationes Juribus Civitatis exutos se non agnoscunt, ita non possunt agnoscere illi Concives, qui priora principia mutantes puriora se assumisse sincere, mordicusque credunt. Et ad

IV-tum Quæ maneat Civitatem in lucta duorum diversum sentientium incommoda? tenebricosa

supe-

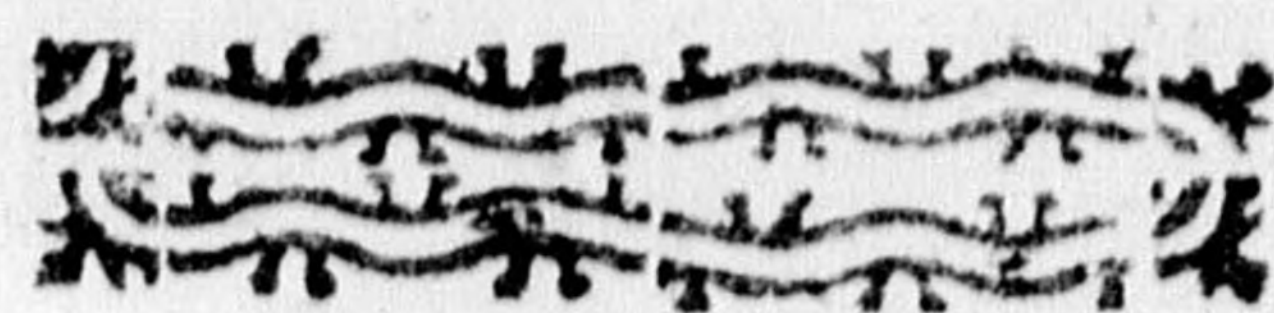

Superior ætas funesta reliquit vestigia. Plures sæpe hominum mitis Christi Religio, expeditiones sacræ, & similia, quam necessaria Statui publico bella deleverunt. Suntne hæc Statui publico utilia? possuntne hæc, & talia in Rebus publicis tolerari, vel dissimulari?

Augustissime Domine! Neminem latet: quantum his diebus etiam injecerit objectorum Publicorum pertractationi intempestivus Religionis zelus remoram? Neque nos latet: Litium harum elaterium partis Civium habendi cupidine absolvi. Id quoque certum nobis est: non esse adeo angustam omnipotentis Numinis potentiam: ut sui oblitum nomen, gloriamque suam artibus, vel cruore humano conservandam hominibus concedere necessum haberet. Patitur Deus solem suum super malos æque, ac bonos exoriri. Cur ergo non patietur homo, quod Deus patitur, & pati vult? Deus libere vult coli, coactiones libertatem tollunt, & Religionis nomen delent.

Evangelici Status, sunt Concives, & Fratres nostri, Juris, & sanguinis communione nobis penitus æquales. Principia Religionis illorum Statui publico amicissima sunt. Pro conservatione eorum Natura, Doctrina Christi, Sententiæ Patrum, Leges Regni, Pacta, fidesque Publica, Justitia, Æquitas, Status ratio stant. Ideo

Ad apostolicum Majestatis Vestræ Sacratissime solium humillime confugientes oramus, dignetur Majestas Vestra Sacratissima a Diis inspirata Principia sua, ex munere Apostolico, potestateque legali, & arbitrari, in Tabulas Publicas referri curare, & devictis impedimentis, atque difficultatibus quibusvis; ut Civi legalia, homini vero humanitatis Jura facta sint, Benigne præstare, hocque vinculo extinctis in radice mutuis Jurgiis, & persecutionibus, Christianum Christiano, hominem homini, Civem Civi amicam conjungere.

Magna sunt, ut initia pandunt, quæ Majestas Vestra Sacratissima animo concepit, emetienda. Excelsus factus hoc nullum, quod suscipi posset facimus, eandem Majestatem edituram, omnis ætas agnoscat, vivi deprædicabunt, Respublica sentiet, imo ipsa Cœlestia quoque Numina probabunt.

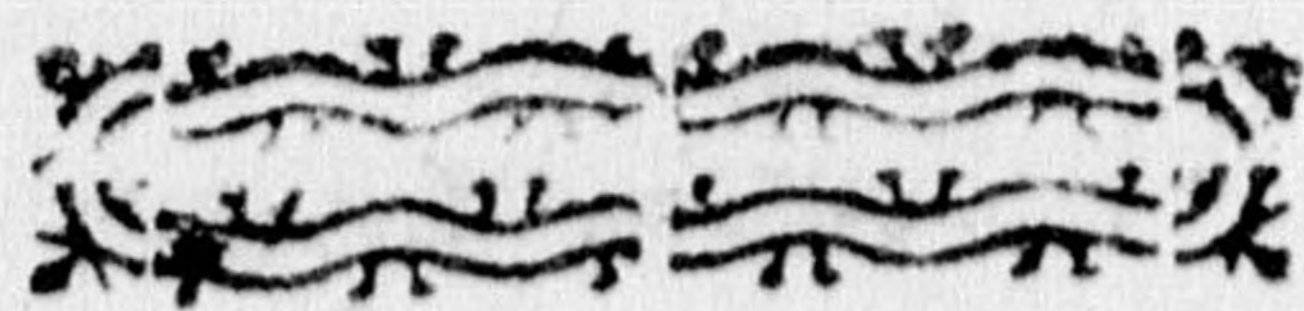
Eat proinde, in Altissimi Nomine viam, quam digitus Dei calcandam monstravit Majestati Vestræ Sacratissimæ; non sinat Majestas Vestra Sacratissima gloriam cœlesti Resolutione sua partam, suggestionibus lucra propria quærentium in oculis Orbis obscurari: recreet homines, quos Deum creatos pœnituit: fundet Regnum quietum, & felix; Regimen gloriosum: Nomen in Benedictione celebrandum; grata posteritas Diis adscribet Majestatem Vestram Sacratissimam, Dii vero Facta Divina Divinis præmiabunt Muneribus.

In reliquo Gratia, & Clementia Regia devoti profunda homagiali cum subjectione perseveramus. Ex congregatione nostra die 10ma Mensis Januarii 1791. in Oppido Pelsütz celebrata.

Majestatis Vestræ Sacratissimæ

*Humillimi perpetuoque fideles
Subditi SS. & OO. Comitatus
Gömöriensis. —*

Kedves Kurirom! — Szala V gyében úgy sürgetik Várasd felé a' Posta-útat tsinálni, hogy sokszor alig fér a' munkás ember rajta — mit éreznek, békéséget-é, vagy háborut? nem tudhatjuk. Elég az, hogy ezen bőv bor idején több bort meg-íznak a' munkások mellette, mint követ hordanak az útra. — Itt körülöttünk Sz. György Havának 12-dikén oly óltsók valának a' Lovak Egerszege, hogy még a' Vármegye Inspectorá-is azt méré mondani Kotsilsának: ne tarts olly nagy az — — —; mert majd egy fazék gombotzat sem adnak érte. Igen óltsók valának a' Lovak; de már most, miolta ezen szép idők után a' mezők szépen ki-zödültenek,
kezd

kezd a' bőv esztendő reménysége minden eleséget
óltsittani, a' Lovak-is drágábbak — de drága bez-
zeg a' szarvas-marha.

Tudósítások.

Bétsben az Ifjú *Gréffer* Könyv - Árosnál, a' *Mi-
hály* Piatzán a' 3 Kengyel-futóknál találattik : —
A' Tsászári Királyi Regementeknek az ő fel-állitta-
soktól fogva, mind e' jelen-való időig le - hozott
Történetei: ezekben elő adatik, minden Regement-
nek a' maga tulajdonos Generálisa, annak fel állit-
tatása-is, külön külön mindenik Regement, mitsoda
tsatákon, ostromokon, vólt jelen? hol szokott a'
mostani rendes fekvő Hellyek? ehez vagyon egy
Toldalék-is ragasztva, a' melyben a' már 100 esz-
tendőktől fogva reducáltatott Regementek, hasonló
módon jegyeztettek fel. Egy öreg Hadi szolgától,
in 8-vo ki-rajzolt Hadi Ruha (*Mondours*) Táblá-
val. Béts 1791. — 1 for. 15 kr.

Itten találattik továbbá, a' Fő Bétsi, Testestől
Lelkestől, a' melly egy Fársáangi alkalmatossággal
tartattni szokott Gyermeki Tanítás alkalmatosságá-
val vizsgálattott-meg, in 8-vo Béts és Baden. 1791
— 12 kr. — Ugyan ezen Könyves Boltban fog
minél hamarább ki-jönni az 1792-dik esztendő-
re szolgáló *Phisico — Magico — Cabalisticum* Ka-
lendárium.

NB. *Hétfőn innep van — a' Deres Kotsissa ki-
gkar mosdani a' tentából, azért tsak alig ha itthon
nem marad a' Kurir.*